Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 214 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 4-го ЖОВТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, OCTOBER 4, 1978 No. 214 VOL. LXXXV.

В ЛОНДОНІ ВІДБУВСЯ V-ий СОБОР УАПЦЕРКВИ

Бавнд Брук, Н. Дж. — У днях 22-го — 24-го вересня ц. р., у катедрі Преображення Господнього в Лондоні, відбувся 5-ий Собор Української Автокефальної Православної Церкви, участь у якому взяли Блаженніший Митрополит Мстислав і Преосвященний Архиєпископ Орест та духовенство, делеґати від парафій і представники епархіяльних церковних управлінь.

Блаженніший Владика Мстислав, Первоієрарх УАПЦ

Крім Владики Митрополита, який очолював Собор, до президії входили Архиєпископ Орест, протопресвітер П. Дубицький і проф. Ю. Бойко, як заступники голови, та прот. Г. Гусак і брат М. Сидоренко, як секретарі.

Головну доповідь про стан Митрополії УАП-Церкви в діяспорі виголосив Митрополит Мстислав. Доповнили її голова Вищого Церковного Управління УАПЦ протопресвітер А. Дублянський та голова Церковного Управління в Англії і скарбник того ж управління митр. прот. М. Галиця. З огляду на віддаль і кошти не прибули на Собор представники Австралійської Єпархії. Звіт про стан тієї єпархії відчитав протопресв. А. Дублянський. Доповнив його Митрополит Мстислав, який у червні і липні ц. р. відвідав парафії тієї єпархії. Звіт про діяльність Ради Митрополії склав заступник голови Ради проф. Ю. Бойко, а голова Контрольної комісії протопресв. П. Дубицький відчитав звіт з контролі фінансової господарки ВЦ-Управління.

Як доповідачі, так і учасники дискусії над цими звітами, однозгідно ствердили зміцнення організаційної структури та внутрішньої церковної дисципліни в Митрополії. Стверджено було й всезростаючу участь вірних у поточному житті Церкви та не раз гідну подиву їхню жертвенність на загальні потреби Церкви. Для прикладу, в 1978 році посвячено три нові церкви — в Мельбурні і Джілонґу в Австралії та катедральний храм у Лондоні, Англія. За дуже цінне треба вважати і те, що у цих церквах передбачено приміщення і для культурно-освітньої діяльности, як для школи, бібліотеки та залі для мистецької самодіяльности молоді.

Водночас учасники Собору ствердили і недоліки в житті Церкви, головним серед яких є недостача священиків. Цій проблемі Митрополит Мстислав присвятив основну частину своєї доповіді. Владика вважає, що наріжним каменем дальшої розбудови УАП-Церкви у вільному світі повинна стати посилена акція за пошуком серед молоді кандидатів до теологічних студій в Св. Софійській Українській Православній Духовній Семінарії в Бавнд Бруку, яка, крім теологіч-

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА і СССР можуть підписати САЛТ II ще цього року — твердить Венс

Вашінгтон. — Державний секретар Сайрус Венс у неділю, 1-го жовтня, заявив кореспондентам, що існує можливість, що ЗСА і Совєтський Союз підпишуть новий договір щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) ще перед кінцем цього року.

Цю заяву Венс виголосив після майже тригодинної наради зі совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком, який день раніше переговорював справу САЛТ II з президентом Джіммі Картером та іншими членами американського уряду, включно з Венсом. Державний секретар, який протягом одного тижня переговорював з Ґромиком чотири рази, в половині жовтня плянує відлетіти до Москви, де продовжуватиме обговорювати справу САЛТ II. Ґромико повідомив, що негайно відлетить до Совєтського Союзу, щоб поінформувати совєтських лідерів про вислід останніх переговорів із Венсом і президентом Картером.

Відповідаючи на запити журналістів, Венс зазначив, що хоча ще не пощастило зліквідувати всіх розбіжностей між становищами Вашінгтону і Москви, то зроблено „значний проґрес" і натякнув, що заіснувала можливість недалекої „вершинної конференції" між президентом Картером і совєтським лідером Леонідом Брежнєвим.

Сомоза прийняв пропозицію ЗСА, три держави погодилися посередничати у конфлікті

Манаґуа, Нікараґуа. — Президент Нікараґуи Анастасіо Сомоза прийняв пропозицію ЗСА і погодився на зустріч з опозиційними групами, але відкинув вже на самому початку домагання опозиції зрезиґнувати зі становища президента до часу вичерпання його каденції в 1981 році.

„Я погодився на пропозицію З'єднаних Стейтів Америки, Ґватемалі і Домініканської Республіки вислухати пропозиції опозиційних груп, — заявив Сомоза кореспондентам, — треба надіятись, що ці розмови будуть корисними".

Названі три держави поінформували в свою чергу Організацію Американських Держав (ОАС), що вони розпочали переговори з Сомозою і генеральний секретар ОАС Алєхандро Орфіля прийняв це до відома кажучи, що він радо вітатиме також ініціятиву інших південноамериканських держав, яка вела б до замирення, а головно припинення боїв в Нікараґуа, бо від цього терпить не тільки економіка країни, але також цивільне населення і навіть діти, які не можуть продовжувати науки, бо школи в багатьох місцевостях закриті.

В останніх днях поширились поголоски, що до столиці Нікараґуа наближаються великі партизанські з'єднання Сандіністів (назва противників Сомози) і, що бої на вулицях Манаґуи ось-ось розпічнуться наново. Покищо Національна ґвардія опанувала всі ключеві позиції і повністю перебрала контролю у столиці.

БЖЕЗІНЬСКІ ПЕРЕГОВОРЮЄ З ПРЕДСТАВНИКАМИ СОЮЗНИХ ДЕРЖАВ

Вашінгтон. — Д-р Збіґнєв Бжезіньскі, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, від вівтірка, 3-го жовтня, до четверга, 5-го жовтня, в столицях Франції, Західньої Німеччини та Британії переговорює з представниками урядів тих країн ряд справ, які заторкають не тільки ЗСА, але теж союзників Америки, а саме: ситуацію на Близькому Сході після „вершинної конференції" у Кемп Дейвіді; збройний конфлікт в Ливані; вигляди на підписання нового договору між ЗСА і Совєтським Союзом щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II); зменшення кількости вояків і конвенційної зброї в Европі Північно-Атлантійським Союзом (НАТО) і державами Варшавського Пакту.

Ізраїльсько-єгипетські переговори проходитимуть у Вашінґтоні

Єрусалим/Каїр. — Речники урядів Ізраїля та Єгипту інформують, що переговори між представниками цих двох країн відносно мирового договору між ними та загального замирення на Близькому Сході, тобто в справі тентативних домовлень, що їх після „вершинної конференції" в Кемп Дейвіді, Мериленд, підписали ізраїльський прем'єр Менахем Беґін, єгипетський президент Анвар ель-Садат і президент Джіммі Картер, проходитимуть у Вашінґтоні і розпочнуться 12-го жовтня.

Спершу плянували відбути ці переговори, які мали б довести до підписання сепаратного миру між Єгиптом та Ізраїлем, на зміну в єгипетському місті Ісмаілії та ізраїльському місті Бершіба, але, на пропозицію американських чинників, остаточно вирішено, щоб ці переговори проходили на невтральній території, тобто у Вашінгтоні.

Як відомо, ізраїльський парлямент і єгипетський уряд схвалили тентативні домовлення, зокрема постанову щодо звільнення окупованого Ізраїлем Сінайського півострова, тобто єгипетської території, та ліквідації ізраїльських цивільних осель в Сінаї. Однак, далі існують розбіжні інтерпретації щодо постанов, які стосуються окупованих арабських земель на західньому березі ріки Йордан і біля міста Ґази.

Минулої неділі, 1-го жовтня, йорданський король Гуссейн, якого зараховують до табору поміркованих арабський лідерів, заявив під час телевізійного інтерв'ю, що „заскочений" рішенням єгипетського уряду підписати сепаратний мир з Ізраїлем, бо вважає, що такий крок може викликати „дуже негативну реакцію на Близькому Сході". Гуссейн рівнож поінформував, що переслав урядові ЗСА запитання відносно тентативних домовлень, додаючи, що від відповідей залежатиме, чи він приєднається до мирових переговорів між Єгиптом і Ізраїлем. Таким чином, — як вказують коментатори, — Гуссейн, хоча критикує тентативні домовлення, зокрема ті постанови, які стосуються справи палестинських арабів, залишив відкритою можливість, що Йорданія долучиться до мирових переговорів.

Між іншим, того самого дня уряд Савдійської Арабії, теж поміркованої арабської країни, хоча в минулому гостро критикував тентативні домовлення, повідомив, що розглянув ближче договори і дійшов до переконання, що вони містять можливу розв'язку палестинської проблеми. Отже і Савдійська Арабія натякнула, що може включитися до загальних мирових переговорів.

Натомість Сирія, Лівія, Південний Ємен, Альжирія і Палестинська Визвольна Організація (ПВО), як теж Совєтський Союз продовжують таврувати тентативні домовлення, а зокрема президента Садата.

Левек передбачає вихід Квебеку з канадської федерації

Чікаґо, Ілл. — Прем'єр-міністр провінції Квебек, Рене Левек, виступаючи минулого тижня в Чікаґо перед Радою для закордонних зв'язків заявив, що Квебек може вийти з канадської федерації і проголосити свою самостійність навіть в 1979 році, але самостійний Квебек пробуватиме вдержувати економічні зв'язки з Канадою і З'єднаними Стейтами Америки.

Найближчою можливою датою виборів в Квебеку, на думку прем'єра Левека, в часі яких відбудеться референдум про вихід провінції з федерації, чи залишення у її складі, може бути осінь 1979 року, або початок 1980 року. Левек при тому висловив надію, що французьке населення Квебеку, яке становить 80 відсотків всіх мешканців провінції голосуватиме за відокремлення від Канади і проголошення самостійности Квебеку. Така розв'язка ніякому випадку не шкодила б Канаді і ЗСА, — заявив на пресовій конференції Левек.

ВШАНУВАЛИ ДИСИДЕНТІВ, ГЕЛЬСІНКСЬКИМ ГРУПАМ ПРОПОНУЮТЬ НОБЕЛІВСЬКУ НАГОРОДУ

Ген. Петро Григоренко в товаристві губернатора Гю Кері (зліва) і сен. Даніела Мойнігена (справа).

Ню Йорк, Н.Й. — Сенатори Даніел Мойніген з Ню Йорку і Генрі Джексон зі стейту Вашінгтон та багато інших членів Сенату і Палати Репрезентантів ЗСА взяли участь в парадному обіді в суботу, 30-го вересня ц.р. в готелі Валдорф Асторія, що його зорганізувала Коаліція для демократичної більшости з метою вшанування дисидентів в Совєтському Союзі й інших країнах Східньої Европи. Під час цієї імпрези було висунено на кандидатів для одержання Нобелівської Нагороди Миру членів Громадських Груп Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод.

Вичислюючи приявних на залі членів цих Груп, сенатор Мойніген заявив, що „ми дуже гордимось тим, що можемо бути сьогодні серед вас". Поміж численними присутніми був також ген. Петро Григоренко, колишній в'язень совєтських в'язниць і психіятричних заведень, та член Гельсінкських груп, а тепер активний оборонець прав людини в Совєтському Союзі, зокрема в Україні; проф. Валентин Турчин, визначний вчений і основник московського Відділу Міжнародної Амнестії та інші колишні активні дисиденти.

В імпрезі взяли участь багато визначних демократів, між ними губернатор нюйоркського стейту Гю Кері, який дуже піддержував вже схвалену в Сенаті резолюцію про висунення членів Гельсінкських Груп на Нобелівську Нагороду Миру. Між визначними активістами були також юґославський письменник і довголітній політичний в'язень Мігайло Мігайлов, Марія Матос, дружина визначного кубинського політичного в'язня Гюберта Матоса та інші.

Сенатор Генрі Джексон використав нагоду, щоб дати критичну оцінку Адміністрації президента Картера в ділянці людських прав.

„Я знаю, — заявив Джексон, — що багато у цій кімнаті поділяють моє глибоке розчарування американською політикою на відтинку прав людини, яка більше звертає увагу на інші диктаторські режими, іґноруючи при тому совєтську систему, яка інспірує і на яку покликуються інші диктатори у стосуванні репресивних акцій". Сен. Джексон засуджував по-

(Закінчення на стор. 4)

Пропонують Нобелівську нагороду миру для президента Картера

Вест Орандж, Н. Дж. — Промовляючи минулого четверга, 28-го вересня, на бенкеті Демократичної партії повіту Ессекс, Н. Дж., Джон Вайт, голова Крайового комітету Демократичної партії, заявив, що президент Джіммі Картер повинен одержати Нобелівську нагороду миру за його старання в справі замирення на Близькому Сході, зокрема за скликання „вершинної конференції" в Кемп Дейвіді, Мериленд, яка довела до тентативних мирових договорів, що їх підписали ізраїльський прем'єр Менахем Беґін, єгипетський президент Анвар ель-Садат і сам президент Картер.

Пропозиції в справі Нобелівської нагороди миру для президента Картера видвигають також інші політичні діячі, зокрема з країн Західньої Европи.

Українська громада відвела на вічний спочинок св.п. дир. Петра Постолюка

Бавнд Брук. — Св. п. дир. Петро Постолюк, який буквально до останнього дня свого 84-літнього життя був метушливий, завжди мандрував, ходив пішки і їздив всіма засобами комунікації, у вівторок, 26-го вересня, у дорозі до друкарні в Кліфтоні дістав удар мозку і наступного дня помер у лікарні. Під кінець минулого тижня він перевів свої останні подорожі на цій землі — з похоронного закладу до церкви і з церкви на цвинтар.

У п'ятницю, 29-го вересня ц. р., відбувся в похоронному закладі Литвина і Литвина Парастас з Панахидою, що їх відправив о. Іван Сирота. Після відправи промовляли д-р Степан Ріпецький, історик Українського Січового Стрілецтва, від Братства кол. Українських Січових Стрільців, з'ясувавши ролю св. п. Постолюка, — хорунжого УСС, у боях за Львів, в яких він був важко поранений, та як адьютанта командира легіону УСС сотн. (пізніше генерала) Микитки; ред. Антін Драган прощав Покійного від Видавництва „Свободи", в якому Покійний працював повних 25 літ, і від Українського Народного Союзу; ред. Іван Кедрин промовляв від Видавничої Кооперативи „Червона Калина", яку св. п. Постолюк заснував з малим гуртом кол. військовиків у Львові і чверть століття тому відновив у Ню Йорку; І. Кедрин попрощав теж Покійного від голови „Червона Калина" дир. І. Поритка та голови ЦУКА Р. Мицика. Після Богослужби в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку наступного дня вранці у своїй проповіді прощав Покійного о. І. Сирота. На православному цвинтарі у Бавнд Бруку над свіжою могилою після похоронної відправи, яку перевів названий духовник, промовляв Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Мстислав, прославляючи св. п. П. Постолюка, як вийняткового в українському суспільстві фанатика книжки. Книжка була змістом життя і праці Петра Постолюка на протязі останньо-

(Закінчення на стор. 3)

Припинено страйк залізничників

Вашінгтон. — У суботу, 30-го вересня ц.р., рішенням федерального суду припинено чотириденний страйк залізничників і вже відновлено залізничний рух в 40 стейтах.

Президент Картер дав тимчасове, важне на 60 днів, розпорядження спеціяльним декретом припинити страйк залізничників, одначе вони не повернулися до праці. Тому це зарядження президента Картера подано до суду. Федеральний суд не лише підтримав тимчасове розпорядження Президента про повернення залізничників на працю на протязі 60 днів, але також заборонив залізничним компаніям звільняти своїх робітників або вживати будьякі репресії проти страйкарів-залізничників на протязі згаданого часу.

Президент Картер створив Надзвичайну раду, яка вже розпочала свою працю для знайдення розв'язки між залізничниками та залізничними компаніями.

„ПОКЛІН ТОБІ, НАШ ЛЬВОВЕ"

Зустріч колишніх учнів і вчителів УАГ та інших середніх і вищих шкіл Львова

Союзівка (юко). — Під кличем „Поклін Тобі, наш Львове" відбулася на цій оселі УНСоюзу ювілейна зустріч колишніх катехитів, професорів і учнів та учениць Української Академічної Гімназії у Львові.

Ювілейна зустріч для відзначення 100-річчя цієї школи відбулася 28-29-го вересня 1968 року на цій же Союзівці при великій присутності учасників. У тому ж році, Діловий комітет для відзначення 100-річчя УАГ, започаткував ювілейні відзначення цієї львівської Альма Матер низкою місцевих імпрез і реґіональних зустрічей. Такі зустрічі відбулися на протязі десятьох років у Відні, Мюнхені, Філядельфії, Ню Йорку, Чікаго, Лос Анджелесі, Едмонтоні, Вінніпеґу, Монтреалі, Торонто та в далекій Австралії.

Цьогорічна Зустріч, на відміну від попередніх, мала інший характер. До співучасті запрошено колишніх учнів й учениць усіх середніх шкіл та абсольвентів високих шкіл Львова. Всіх учасників було біля 600 осіб. Прекрасна осіння погода, знамениті влаштування Союзівки, смачна і багата кухня, привітна і справна прислуга під керівництвом управителя Союзівки Володимира Кваса — були цими атрибутами зустрічі, що в загальному висліді принесли організаторам моральні та матеріяльні користі, а всім учасникам вдоволення.

Зустріч назначено на суботу і неділю, 23-го-24-го вересня. Але вже в п'ятницю, 22-го вересня відбувалися в рамках загальної зустрічі окремі сходини однокляснииків філії і головної УАГ та цих, що брали участь у цій зустрічі колишніх учнів і учениць львівських гімназій СС. Василіянок, УПТ-„РШ", учительських семінарів УПТ-„РШ" і 3-ої Державної Семінарії, Торговельної Школи УПТ-„РШ", Малої Семінарії та інших державних і приватних середніх шкіл довоєнного Львова, як також абсольвентів Державного Університету, Політехніки, Богословської Академії та Високої Школи Торгівлі. Протягом трьох днів, та ще й на додаток у понеділок, 25-го вересня, вся Союзівка гомоніла радісними і безжурними розмовами учнівської і студентської „молоді", серед яких були завжди молоді пані і... підтоптані, сивоглаві та „сніді" панове в віці поміж 40-90 років життя.

Формальна Зустріч розпочалася у суботу, 23-го вересня, спільним сніданком, реєстрацією учасників, спільним обідом та Діловою сесією, якою проводив інж. Евстахій Филипович, заступник голови ДК-УАГ з Філядельфії. Молитвою, яку провів найстарший поміж учасниками, колишній катехит УАГ — о. митрат Петро Хомин з Торонта, програмовим словом голови ДК-УАГ о. митрата Мирослава Харини започатковано цю точку програми. Доповіді виголосили: „Про українські середні школи довоєнного Львова" — проф. д-р Василь Лев та на тему: „Ми й Батьківщина" — проф. д-р Микола Богатюк. Схваленням привіту для Блаженнішого Патріярха Йосифа в Римі, поладнанням поточних справ, пов'язаних з виданням Ювілейної Книги — УАГ (яка, на жаль, ще не була готова), дискусією над цією справою, в якій забирали голос інж. Сидір Тим'як, мгр Ярослав Щербанюк, мгр М. Бойко і мгр Іван Р. Костюк та вибором Резолюційної і Ліквідаційної комісій закінчено Ділову сесію.

На дозвіллі, учасники зустрічі мали нагоду оглянути прозірки зі сучасного Львова й України, що їх висвітлював д-р Петро Орищкевич, пресову й фотографічну виставку з тематикою УАГ, що її підготовили інж. Мирон Ганушевський, заступник голови ДК і мгр І. Костюк, секретар ДК і Редакційної Колеґії, однокляснники УАГ продовжували наради, „василіянки" і „упетянки" мали свої сходини, а інші зустрічалися і мали нагоду відсвіжувати у своїй пам'яті один одного та радіти давніми споминами, як ще всі були молодшими...

У вечері, того ж дня, під час спільного бенкету, яким проводив колишній учень філії УАГ, Юрій Карманін з Торонта, промовляли та вітали присутніх: о. митрат М. Харина, ред. Іван Кедрин-Рудницький, ред. Уляна Любович (від гімназії УПТ-„РШ"), мгр Стефанія Бернадин (від „василіянок"). Тостмастер Ю. Карманін відчитав наспілі на зустріч привіти, а гості гомоніли при обильно застелених „яствієм і пітієм" столах у привітній „Веселці", де на фронтоні пишався великий напис латинською мовою „Ґавдеамус" (обидва кличі виконав Петро Мегик з Філядельфії), а на сцені завішено емблему УАГ (роботи Василя Дорошенка) і великі фото-плякати, що нагадували колишнім учням УАГ шкільні будинки, в яких вони на протязі довгих вісім років, колись навчалися. Бенкет закінчено відспіванням студентської пісні „Ґавдеамус" і національним гимном. Після бенкету усі, хто „міг і хто мав силу", забавлялися при звуках оркестри „Союзівка" з незрівняним Володимиром Гентішем, що при фортепіяні пригадав нам давні, призабуті мелодії. Аранжером забави нама-

(Закінчення на стор. 3)

Члени Екзекутиви УНСоюзу відвідали „Самопоміч" у Чікаґо

Під час ювілейних відзначувань у Чікаґо 85-річчя „Свободи", 45-річчя „Українського Тижневика" і 25-річчя „Веселки", які відбулися в суботу і неділю, 16-го і 17-го вересня, головний предсідник УНСоюзу д-р Іван О. Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний радний і голова Округи УНСоюзу Михайло Сорока та колишній головний радний Євген Іванців відвідали приміщення Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч". Головний предсідник д-р Флис має велике зрозуміння для українського кооперативного руху, бувши довголітнім членом Ради Директорів і правним дорадником Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у Ню Йорку. Під час розмови з членами дирекції кооперативи у Чікаґо порушено багато спільних питань, зокрема співпраці українського кооперативного руху і Українського Народного Союзу. На фото (зліва): Євген Іванців, д-р Мирон Куропась, дир. Омелян Плешкевич, д-р Іван О. Флис, д-р Роксоляна Гарасимів, дир. Роман Мицик і Михайло Сорока.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Невдоволення зростає

Із різних самвидавних документів, які останньо доходять до нас з України, можна сміливо зробити висновок, що серед переважаючої більшости активних борців за людські й національні права та їхніх прихильників серед народу дуже виразно оформлюється питання майбутности України. Говорять про цю справу не тільки члени Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод — Олесь Бердник, ген. Петро Григоренко (тепер за кордоном), Іван Кандиба, Левко Лук'яненко, Оксана Мешко, Микола Матусевич, Мирослав Маринович, Микола Руденко, Ніна Строката, Олексій Тихий та багато інших, частина яких перебуває тепер у в'язниці, але також інші члени спротиву у своїх писаннях до Президії Верховної Ради СССР і УССР та до лідерів Заходу.

Ці документи недвозначно вказують на те, що прагненням і ціллю цих українських патріотів і борців з самостійна українська держава, незалежна від Москви, тобто вихід України із складу Совєтського Союзу на що, як вказує Левко Лук'яненко, дозволяє 17-та стаття Конституції СССР. Тому таке проповідування виходу України, на його думку, не повинно бути каране законом, ,,бо діяльність людини, чи групи людей, спрямована на використання конституційного права, не може бути кваліфіковане злочином, бо це елементарні істини марксистської теорії і совєтського закону'', — пише у своїй заяві до Президії Верховної Ради СССР Лук'яненко.

Самостійна незалежна держава стала тепер також кредом українських політв'язнів. Вони кажуть: ,,Ми віримо, що самим зусиллям українського народу, при моральній підтримці інших народів СССР в тому й російського, народів демократичного світу і Організації Об'єднаних Націй Україна здобуде незалежність і займе належне їй місце в колі великих демократичних країн світу''. Ці політичні міркування зокрема виразно віддзеркалені у 7-8 числі ,,Українського вісника'', мотто писань якого можна коротко схарактеризувати так: залишіть усякі надії на будь-які можливості реформ в СССР й на зміну в національному питанні, бо навіть спроба українських комуністів, які займали високі становища в Компартії (журнал покликається на Петра Шелеста), закінчилися трагічно і режим жорстоко покарав тих, які насмілились підносити це питання взагалі. Таким чином надії ,,реалістів'' виявились цілком ілюзійними і тепер чимраз виразніше виступає питання розвалу єдиної в світі колоніяльної імперії та побудови на її руїнах самостійних держав поневолених Москвою народів.

Правда, учасники руху спротиву в Україні, які віддзеркалюють думку великої мовчазної більшости, покищо не проповідують революції і не закликають населення до революційних зривів, а беруть під увагу, в першу чергу, ті можливості боротьби, які в теперішніх умовах єдино реальні. Але це не означає, що такий революційний рух не зростає на силі, бо події, які останньо відбуваються в СССР, вказують радше на зростання незадоволення в національних республіках з приводу русифікації і дискримінації національних культур, і це невдоволення може в найближчому часі набрати значно гостріших форм спротиву.

Недавня відносно сенсаційна вістка з Баку, що з рук атентатника загинув міністер внутрішніх справ Азербайджанської ССР, Аріф Гайдаров, а кілька його заступників були поранені кулями з пістоля 29-річного Муратова, являється наглядним доказом наростання активного спротиву. Цього факту вже сьогодні не можна затаїти. Крім того, в імперії роздаються чимраз сильніші голоси про необхідність усамостійнення неросійських народів. Правда, цілий ряд подій є ще закритими і недоступними для нас, режим ще має силу фізично ліквідувати опозицію, але невдоволення зростає, а тим самим наближається загибель комуно-московської імперії.

М. Чировський

НА ГОСПОДАРСЬКИХ ОБРІЯХ

Коли останні дані про справді незначний, але все ж таки повільний ріст народного господарства ЗСА, розвіяв страх перед новою рецесією, тоді завжди таки остається перед ЗСА поважна проблема інфляції. Інфляція сьогодні — загальне світове явище, розгляд якого ледве чи не слід почати з Америки, тепер найбільшого господарського комплексу. Про інфляцію писалося вже на сторінках преси, але до цього можна багато ще додати.

Перш за все, де шукати коріння і початків саме американської інфляції, цього захитаного господарського балансу між ринком продажу і попиту, неперебійним ростом цін і втратою купівельної сили доляра. Для характеристики руїнної сили інфляції можна подати такий загальний приклад. Якщо взяти вартість доляра в центах і його купівельній силі, тоді доляр в час кризи тридцятих років дорівнював 136 центів, а його сьогоднішня вартість — може 16-17 центам.

Інфляція меншої майже незауваженої напруги, або більшої, а то й небезпечної напруги, — це дуже давнє явище. В кожному разі, вона є сталою від кінця Другої світової війни, хоч із змінливим відсотком росту ринкових цін і обниження цінности доляра.

Інфляція сильнішої напруги була в ЗСА в 1946-47 роках, зліквідована рецесією 1948-51 років. Пізніше вона появилася в 1960-61 роках, виелімінувавши себе відносно нормальним господарським процесом. Біжуча інфляція властиво стала небезпечною в 1966 році, хоча її коріння сягає 1964 року. Теперішня інфляція триває надзвичайно довго — вже більше двадцяти років. і тим самим вона і грізна і руїнна.

Сталося так, що Джонсон побоювався рецесії восени 1964 року, а весною цього року він обнизив податки, як протирецесійний засіб. І нічого в тому не було б надзвичайного, якщо б він рівночасно не посилив війну у В'єтнамі, а згодом ще й проголосив свою програму ,,Великої спільноти'', щоб не остатися позаду Рузвельта з його ,,Новим курсом'', Трумана з його ,,Справедливим курсом'' і з ,,Новими обріями'' Кеннеді. Програма ,,Нових обріїв'' і також ,,Великої спільноти'' поважно причинилися до посилення інфляції, підсилювана пожвавленням війни у В'єтнамі, бо обидві програми збільшили непропорційно до державних доходів державні видатки. Тим більше, як це було зазначено, Джонсон обнизив податки, поглиблюючи тим самим державний дефіцит.

Наростаючий федеральний дефіцит, фінансуючий надмірні державні видатки відкрив на повну пару шлях до інфляції безперебійного пониження вартости доляра і наростання цін. В цьому випадку правління є першим спричинником захитання балансу і наростання господарських турбот як по похилій площі.

В наявності інфляції, як вислід помилкової державної фінансової політики, всі прошарки господарства і суспільства, йшовши за інстинктом самозбереження і самооборони, стали робити заходи для охорони своїх особистих та групових інтересів. Робітники спілок агресивно домагалися й діставали збільшення платні. Це підносило кошти виробництва. Підприємці, щоб не дозволити на пониження свого зиску, через зріст витрат, постійно підносили ціни. Споживач, бачучи постійний ріст цін, і заробляючи добре, купував масово, щоб забезпечити себе перед ростом цін в найближчій будучині. Банки, користаючи з цієї ситуації, роздавали багато позичок, підносячи відсоток і цим самим спричинювалися до росту цін. З ростом усіх цін, зростали і державні видатки на воєнну оборону. Програма ,,Велика спільнота'' призначала допомогу потребуючим і непотребуючим, доливаючи оливи до палаючого вогнища через дальше федеральне і стейтове заборгування.

Вже в 1966 році т. з. консервативні економісти, які дивилися через далекосяжну проєкцію, закликали Джонсона і Конгрес впровадити воєнні тимчасові протиінфляційні заходи, бо В'єтнамська війна, ведена помилково, посилювалася без надії на її успішне закінчення, ідучи за порадою ліберальних політиків і економістів Геллера, Гелреіта і других, що дивилися на короткотермінові користі і наслідки, відкинувши поради заморозити ціни і платні, піднести податки і обмежити продаж основних сировин. Замість цього Джонсон проголосив свої добровільні напрямні для поборення інфляції, яких ніколи ніхто не придержувався. А інфляція росла, осягаючи вже в 1968 році критичного розгону.

Джонсон був тоді в поважних клопотах і він не хотів радикальною антиінфляційною політикою загострювати справу. При тому, матеріялістичне наставлення великої частини американської спільноти доводило до того, що мало хто думав присвячувати свої особисті чи групові інтереси для якогось ,,анонімного'' загального добра.

Прихід Ніксона до влади багато не поміг тому, що він на самому початку зробив основну тактичну помилку. Замість відразу впровадити гострі протиінфляційні заходи, а вину за них звалити на кволість демократів, він надіявся на свобідну розгру ринкових сил, примінюючи одначе лагідні засоби, як контроля кредиту скорочення державних видатків тощо. Такими засобами не вчинив чуда, а закінчення В'єтнамської війни привело до наглого скорочення воєнних видатків, все це викликало найсуворішу господарську рецесією з часів Другої світової війни, яка тривала поверх трьох років, рівночасно із поважною і наростаючою інфляцією.

Термінове ніксонівське замороження цін і платень в 1971-му році прийшло запізно, глибоко не продумано, недбало провадилося з адміністраційної сторони і перш за все, короткотривале. По першій і другій фазі його невдалої протиінфляційної акції інфляція зросла з новою силою.

Афера ,,Вотергейту'' тільки погіршила справу, бо Ніксон і його уряд не приділяли достатньо часу на розв'язання економічної проблеми.

З відходом Ніксона інфляція осягнула жахливого розміру як на американські відносини. Вона зростала на 11,5 відсотка річно. Тобто те, що в 1973-му році коштувало один доляр, а вже під кінець 1974-го року — один доляр і 11,2 цента.

Не дивлячись на всі недотягнення в політиці, Форд майже доказав чуда при допомозі предсідника Федеральної Ради Резерв Артура Бернса. Їхня господарська політика була успішною. Інфляція обнизилася до 5, а згодом навіть до 4,5 відсотка, рівночасно американське народне господарство стало поборювати рецесію. Розуміється, що і рецесія і падіння доляра погіршували позицію американської валюти на міжнародному ринку.

З приходом адміністрації Картера і доки предсідником Федеральної Ради Резервів був Бернс, справа інфляції розвивалася хоч не катастрофічно. Консервативне становище Бирнса вдержувало купівельну силу доляра, хоч на міжнародному ринку ціна золота майже стало росла й доляр падав у порівнянні до німецької марки, англійського фунта, японського єна. Кінець рецесії і нормальний ріст господарства таки шкодив нормалізації цін.

Треба також підкреслити, що під тиском ліберальних і робітничих кіл, Федеральна Рада Резерв, з метою поборення рецесії, збільшила кількість банкнотів в обізі, чим значно

(Закінчення на стор. 3)

А. Драган

Він піднімав Червону Калину

(Слово на Панахиді 29-го вересня 1978)

Світлої пам'яті Петро Постолюк міг би послужити символом багатьох великих чеснот, як і багатьох славних діл, але всі ці чесноти і діла вміщуються, мабуть, в тому, що символізує відома стрілецька пісня козацького походження про Червону Калину: ,,А ми тую червону калину підіймемо, а ми нашу славну Україну розвеселимо''. Ціле бо своє трудолюбиве життя, дослівно до останнього його дня, Петро Постолюк присвятив тому, що символізує наша Червона Калина та що найцінніше в житті людей і народів: ВОЛЯ!

Світлої пам'яті Петро Постолюк був одним з найбільш промовистих виразників того символу. Під час Визвольних Змагань у Першій світовій війні він підносив Червону Калину із зброєю в руках, освятивши своє діло власною кров'ю, пролитою з рани від ворожої кулі. А коли ,,встоятись не було сили'', Петро Постолюк піднімав тую Червону Калину іншою зброєю, зброєю друкованого слова, яке в обставинах може бути для ворога грізніше від багнетів. Заснуванням видавництва ,,Червона Калина'' та його працею Петро Постолюк назавжди утривалив серед українського народу Червону Калину як символ волі і боротьби за неї. Не диво, що й ім'я Петро Постолюк стало майже синонімом Червоної Калини в її символічному значенні.

І коли наспіла сумна вістка, що Петра Постолюка вже немає між живими, то перша думка була: зів'яла Червона Калина! Але тоді пригадався один лист до ,,Свободи'' з Києва, в якому була дуже промовиста дописка: ,,А чи у Вас, над Гудсоном, росте Червона Калина? У нас над Дніпром і по всій Україні вона дуже рясна!'' Петро Постолюк бачив того листа і, коли прочитав дописку про написану з великої літери Червону Калину, його лице прояснилось щасливою усмішкою, а з очей покотилась сльоза нескриваної радости.

Так, Петра Постолюка немає вже між живими, але ніколи вже не зів'яне Червона Калина, яку він з таким завзяттям і з такою відданістю та посвятою, включно з посвятою власної крови, все своє життя підносив, щоб раділа Україна. Червона Калина вічна, а з нею навіки збережеться й ім'я Петра Постолюка та пам'ять про нього.

У цій вірі і певності прощають його, свого довголітнього відданого працівника, Український Народний Союз та видавництво ,,Свобода''.

М. Ковшун

ЦІНОЮ ОРДЕНА

Кожному, кому спадуть до пам'яті слова ,,Козак Голота", випливає в уяві образ легендарного степового відчайдуха, в якого на голові

... шапка-бирка,
Зверху дірка,
Травою пошита,
Вітром підбита,
Куди віє, туди й провіває,
Козака молодого
прохолоджає.

Скільки пісень у народі складено про цього оборонця рідного степу і волі. Скільки прекрасних полотен створили майстрі пензля про невмирущу постать степовика-патріота. Хто годинами не затримувався біля картини Сергія Васильківського в Полтавському музеї Губерніяльного Земства, дивлячись на монументальну постать Козака Голоти після переможного герцю над зайдою татарином. Але яке розчарування охопить людину, чесну з собою, людину, в душі якої якщо вже не горить, а бодай ще тліє якийсь вогник національної гордости, дивлячись на велике полотно відомого совєтського маляра Михайла Дерегуса під назвою ,,Дума про Козака Голоту". Нічого того, що викарбувала історія в постаті національного героя, немає в ,,Козака Голоти", створеного пензлем Михайла Дерегуса. Ні формою, ні змістом, ні ідеєю. Замість ,,шапки-бирки", бачимо на голові героя будьонівку з червоною зіркою на лобі, замість камізельки чи жупана з вильотами, сталінського крою мундир, замість традиційних шараварів, червоні, наче скупані в крові, галіфе. Та найголовніше, мабуть, криється у самій внутрішній сутності цього твору, в дії, що викликає в глядача певні емоції, думки, почуття. От про них і виникає потреба висловитися в цьому короткому нарисі, залишаючи суто малярську специфіку ерудитам-малярам.

,,Дума про Козака Голоту" Михайла Дерегуса, виписана пензлем на велике полотно — триптих. У першій, лівій, частині бачимо героя на коні. Кінь потужний, гривастий, ширококопитний, дещо нагадує коня з Васнецових ,,Богатирів". Герой ще молодий, без шапки, з досить наївним виразом на обличчі поклав праву руку на плече матері, що припала обличчям до стремена. Голова матері обгорнута темною хусткою, на ній біла полотняна сорочка, чорна дерга, боса. Типічний образ матері-страдниці українки, що не одного сина вирядила на поле брані. Прощання відбувається десь на світанні, бо окраєць останньої чверті місяця обернений кругляком ліворуч, як це, звичайно, буває перед сходом сонця. Дуже зворушлива картина.

Головний зміст ідеї твору втілено в центральній частині триптиха. Голота в напрузі стоїть у стременах на здибленому коні. Момент схоплено в русі. Трилінійна рушниця не встигла навіть прилягти до рамен, тримаючись у повітрі на ремінці. Змужніло постаріле обличчя героя спотворене гримасою огиди й ненависти. З виряченими очима кінь, вся постать Голоти, королі степу — будяки — горять у промінні передвечірнього сонця. А трохи збоку, з-під правого копита коня, із розтятою головою лежить жертва поєдинка. В передсмертних корчах гребе руками землю. Здавалося б, що цій кривавій драмі кінець. Стимул збудження емоцій, рефлексій, думок вичерпаний. Та раптом з-під вороху викликаних переживань прориваєтся питання: А хто ж є ця жертва? Ніякого підпису і пояснень. Цього мусить дошукатися сам споглядач. Досягти ж цього можна успішно, вдаючись до непорушного канону соціялістичного реалізму — партійности в мистецтві та непомильної наукової методи діялектичного матеріялізму, за яким з часткового потрібно пізнавати ціле, а з окремого загальне. От і починаєш ширяти очима по картині, шукаючи подробиці, за якою прихована таємниця, хто ж така жертва. Та недовго доводиться напружувати свою увагу, щоб вхопитися за деталь, яка розкриває всю драму рідної нації. Ліва рука жертви вище ліктя оповита синьожовтою пов'язкою, а біля правої руки лежить закривавлена шапка з висунутим ріжком шлика до розтятої голови. Отже жертва ця — або лицар Українського Вільного Козацтва, або боєць Армії Української Народної Республіки, або Січовий Стрілець десь з-під Закарпаття, або й просто повстанець-самостійник з лісу. Та хто б він не був, одне певне — це той, для якого синє небо й золотий простір батьківщини стали варті його життя й смерти. До якого ж цинізму, упослідження й раболіпства треба дійти, щоб на догоду окупантові затоптати в болото найсокровенніше, що є для кожного народу, його емблему. Справжні Козаки Голоти, лицарі степу, плюнувши в очі ворогам-зайдам, із сміхом умирали на палях. Волелюбні січовики жовтоблакитними стяжками, як святощами, оповивали древка на своїх прапорах і корогвах, що кожен може побачити в неповторних і величних Репінових ,,Запорожцях". Тільки Дерегусівський герой осмілився відтяти голову всій історії своєї нації. А тому й вивіска при полотні цього триптиха фальшива й невідповідна. Найвірніша назва цьому творові ,,Братовбивець" або ,,Каїнова перемога".

Нічого багато не додає і третя частина триптиха до змісту твору. Це кілька маз-

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Михайло Шляхтиченко

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ ПАВЛОВИЧ ШЕЛУХИН

[В 40-ліття смерти]

Проф. Сергій Шелухин народився 6-го жовтня 1864 року в селі Деньги, Лубенського повіту на Полтавщині, де його батько, вислужений армійський старшина, мав невеличкий маєток. Тут він провів свої дитячі роки і тут, на березі Дніпра, серед казкової природи він зрісся з українською стихією на ціле своє життя. Гімназіяльні студії він закінчив в Лубенській державній гімназії, а правничі — в університеті св. Володимира в Києві. Одружився, як студент університету, з Любов'ю Миколаєвною Рігельман, своячкою відомого історика України О. Рігельмана.

Українською мовою проф. С. Шелухин почав писати в ранньому віці. Не маючи змоги друкувати свої поетичні, публіцистичні твори під власним іменем, він з 1887-го року співробітничав у львівській ,,Зорі'' та ,,Літературно-Науковому Віснику'' під псевдонімами: Сергій Павленко, Денецький та іншими. Також у різних часописах, що виходили в Україні, він друкував свої праці під псевдонімом С. Павленко. Про його псевдоніми є згадка в ,,Українській Музі'' (поетична антологія), Київ, 1908, вид. 7, ст. 695-708. На жаль, його поезії, розкидані по різних виданнях, не вийшли окремою збіркою.

Від року 1898 до 1902 С. Шелухин був постійним співробітником російського ліберального часопису ,,Бесарабець'', в якому містив свої правничі статті, а також статті на українські теми. Пізніше він містив свої праці в часописах ,,Одесскій лісток'' і ,,Одесскіє новості''. Він був співробітником урядового журналу ,,Право'', який видавало російське міністерство юстиції в С.—Петербурзі.

Із українських часописів, в яких він співробітничав, назвемо ,,Раду'', ,,Нову раду'', журнали ,,Шлях'' і ,,Світло''.

Покажчик визначніших публікацій С. Шелухина є вміщений в додатку до його праці ,,Звідкіля походить Русь'', Прага, 1929.

По скінченню правничих студій С. Шелухин вступив на службу в Каменець-Подільський окружний суд, дуже скоро закінчив кандидатську практику і був іменований судовим слідчим, а потім — судовим слідчим важніших справ з осідком у Кам'янці Подільському. На цьому становищі він проявив надзвичайні слідчі здібності, а тому скоро був перенесений до міста Кишинева на становище заступника прокурора кишиневського окружного суду.

Але блискучо розпочата кар'єра С. Шелухина, як талановитого криміналіста, в наслідок його лібералізму та українському патріотизму скоро була зруйнована. В слідстві в справі відомого кишиневського жидівського погрому, Шелухин пішов врозріз із урядовою лінією, виступив у пресі проти чорносотенного кишиневського часопису і цим викликав негайне переміщення його до Одеського окружного суду.

Правда, в Одесі він дістав службове підвищення на становище члена окружного суду, але його призначили в цивільний департамент, де він не міг проявляти свого ліберального чи політичного темпераменту.

На становищі члена суду в Одесі проф. С. Шелухин залишався аж до революції 1917 року і за час своєї служби був іменований дійсним державним радником.

Перебуваючи в Одесі, він викладав правничі науки в кількох гімназіях міста Одеси та брав активну участь у громадському та науковому житті. Він часто викладав у Історично-Філологічному Товаристві при Новоросійському (одеському) університеті, дійсним членом якого він був. Рівночасно він робив доповіді на зібраннях Київського Правничого Товариства при університеті св. Володимира, де він також був дійсним членом. Хоч С. Шелухин був членом окружного суду в цивільному департаменті, він провадив у тому суді студії з кандидатами на судові посади з карного права і карного процесу та був їх екзамінатором.

По революції проф. С. Шелухин залишив службу в суді і цілковито віддався праці над відбудовою української держави. Він став діяльним членом Центральної Ради, а після проголошення самостійности України був іменований міністром судівництва. Коли був зорганізований Генеральний суд у Києві, він був іменований генеральним суддею, а після переіменування Генерального суду на Сенат Української Держави, був іменований сенатором.

Гетьманська влада іменувала С. Шелухина головою української делеґації на мирові переговори, які в 1918 році відбувались у Києві з большевицькою Росією. Ці переговори між українською і московською делегацією (Раковський, Мануїльський) на домагання Шелухина відбувались через присяжних перекладачів.

Після повалення гетьманату Директорія УНР знову іменувала Шелухина виконуючим обов'язки міністра юстиції. Але коли уряд УНР вислав своє посольство до Франції на чолі з графом М. Тишкевичем, до складу посольства ввійшов і С. Шелухин, як радник посольства. Перебуваючи в цьому посольстві, Шелухин виготовив і видав французькою і англійською мовами кілька інформаційних праць про Україну.

З Парижу переїхав до Відня, де організатори Українського Вільного Університету в Відні запросили його до співпраці, як професора карного процесуального права. Під час святочного відкриття УВУ в Відні, що відбулося 17 січня 1921 року С. Шелухин мав перший на ньому виклад на тему ,,Право, етика, релігія, справедливість''. Коли УВУ перенісся до Праги, проф. С. Шелухин також скоро перенісся туди, зайняв в УВУ катедру карного права і карного процесу і пильно працював на цьому становищі аж до своєї смерти.

Крім викладів і участи в відповідних іспитових і ригорозальних комісіях, проф. С. Шелухин протягом своєї відданої служби в УВУ виконував різні академічні та адміністративні функції.

В шкільних роках 1928-29 аж до 1933-34 він був деканом факультету прав і суспільних наук УВУ, а в роках 1925-26 аж до 1927-28 та в шкільних роках 1935-36 аж до 1937-38 був проректором УВУ. У шкільному році 1936-37 на протязі останніх чотирьох місяців (червень-вересень 1937) тому, що проф. О. Колесa під час року цілковито зрікся становища ректора, проф. С. Шелухин, як проректор, автоматично став ректором УВУ і займав це становище до початку академічного року 1937-38. Довгі роки він був економічним референтом УВУ, а з моменту постання Товариства Прихильників Українського Вільного Університету в Празі, як правного господаря УВУ, він був членом президії Кураторії товариства і скарбником.

Треба підкреслити особливі заслуги проф. Шелухина для УВУ в найтяжчі моменти його існування. У роках 1933-35 становище УВУ було дуже критичне в наслідок скреслення Міністерством Шкільництва і Народної Освіти ЧСР субвенції для УВУ. Проф. Шелухин, спільно з професорами Горбачевським і Дністрянським, приклали дуже багато праці й енергії, щоб добитись привернення Міністерством субвенції для УВУ та щоб забезпечити дальше існування УВУ. Це вони, разом із представниками українського громадянства (інж. А. Галька, д-р В. Меринда та інші) заснували статутарне товариство ,,Допомоговий Фонд Української Університетської Науки'', яке мало поважний моральний вплив у справі рятунку УВУ. Проф. С. Шелухин був членом Управи і секретарем-скарбником цього Фонду; головою був проф. І. Горбачевський.

Перебуваючи в Празі, проф. С. Шелухин належав до двох наукових товариств: до Українського Правничого Товариства в ЧСР і до Українського Історично-Філологічного Товариства в Празі. З цього останнього він у 1934 році на власне бажання виступив.

В академічному році 1930-31 проф. С. Шелухин, бувши одночасно деканом факультету права і суспільних наук УВУ та головою Українського Правничого Товариства в ЧСР, зорганізував спільні академічні засідання членів цих двох інституцій, які протягом довгих років відбувались кожного четверга, крім шкільних вакацій. На цих засіданнях професори і члени Правничого Товариства читали наукові доповіді, а потім над ними відбувалися дискусії. Ці засідання відбувались під головуванням проф. Шелухина навіть після того, коли він вже не був деканом факультету, бо він аж до смерти залишався

(Закінчення на стор. 3)

ПРОФ. С. ШЕЛУХИН...

(Закінчення зі стор. 2)

головою Правничого Товариства. Про зміст читаних на цих засіданнях рефератів були звідомлення на сторінках часопису „Діло", що виходив у Львові. Також на цих засіданнях були підготовлені і передискутовані доповіді на український правничий З'їзд, що відбувся в Празі в днях 4-7 жовтня 1933 року під почесним головуванням тодішнього ректора УВУ проф. І. Горбачевського. Проф. Шелухин був заступником голови організаційної комісії цього З'їзду; головою З'їзду був проф. д-р С. Дністрянський, а секретарем — д-р М. Шляхтиченко. Ці засідання відбувались ще короткий час після смерти проф. Шелухина, аж німецька окупаційна влада в Празі зліквідувала Українське Правниче Товариство в ЧСР і цим спричинила припинення діяльности Товариства.

Творча спадщина проф. Шелухина така велика і така різноманітна, що годі над нею зупинятися в біографічній статті. Поминаючи його поетичну і публіцистичну творчість, його наукова праця була надзвичайно велика і різностороння. Для прикладу, назвемо кілька з них — історичні: „Звідкіль походить Русь. Теорія кельтського походження київської Руси з Франції", Прага, 1929; „Україна — назва нашої землі з найдавніших часів", Прага, 1936; „Критика нового підручника „Історія України" проф. Д. Дорошенка", „Дзвони", кн. 2-3, 5, 8-9 за 1935 рік, також появилася окремою книжкою. Праці історично-правничі: „До вивчення Руської Правди", Прага, 1929; „Історично-Правничі підстави Української державности", Вінніпег, 1929. Ця праця була друкована в кількох часописах. З багатьох правничо-суспільних праць назвемо дві: „Німецька колонізація"*), Одеса, 1914, і „Варшавський договір між поляками й С. Петлюрою 21 квітня 1920 р.", Прага, 1926. Довгий список важливіших праць С. Шелухина, як уже згадано, цікавий знайде в додатку до його праці „Звідкіля походить Русь".

У проф. Шелухина було улюблене рекреаційне заняття — бджільництво. У своєму маєтку він розбудував величезну пасіку, яка експортувала мід за кордон. Його син Юрій по скінченню університету не пішов на державну службу ані в адвокатуру (був правник), а став промисловим пасічником. Він розбудував величезне підприємство, яке, на жаль, зруйнувала революція. Проф. Шелухин багато писав про бджоли та бджільництво і його популярні статті появились у різних часописах. Навіть на еміграції в Празі він був членом чеського бджільницького товариства та пропагував українське пасічництво і його діячів.

Проф. С. Шелухин помер 25 грудня 1938 року в празькій клініці „На Буловце". Старанням адміністрації Кураторії Т-ва Прихильників УВУ він був похований на громадському цвинтарі в місті Ржевніце біля Праги в спільній з його дружиною могилі. Його великої вартости архів документів, рукописів та рідких книжок, згідно з його останньою волею (тестаментом), був депонований в Українському Історичному Кабінеті при Міністерстві Внутрішніх Справ ЧСР з тим, що він буде колись переданий владі незалежної України. Виконавцями останньої волі проф. Шелухин призначив проф. Левка Шрамченка, проф. д-ра Олександра Гайманівського та д-ра Михайла Шляхтиченка, які архів тоді передали адміністрації Українського Історичного Кабінету в особі його директора проф. Славіка.

Як відомо, чехи в 1945 році всі емігрантські архіви, які були в Празі, подарували совєтській окупаційній армії, яка їх вивезла на схід. Правдоподібно, це сталося і з архівом проф. С. Шелухина в Українському Історичному Кабінеті.

*) Ця праця, незабаром перед окупацією Чехії німцями, старанням групи українських емігрантів у Празі була перевидана в чеському перекладі, але зараз же розійшлась між чеськими читачами. До теми німецької колонізації України С. Шелухин повертався не раз. Наприклад, у його праці „Чи бути Чорноморській Німеччині", Золотоноша, 1913. Його прогнози були пророчі і вони будуть актуальні не тільки для нас, але й для інших народів, які живуть на схід від Німеччини так довго, поки німці не перестануть мріяти про свій Drang nach Ost.

Українська громада...

(Закінчення зі стор. 1)

го півсторіччя. Коли він перестав воювати за Україну крісом — воював друкованим словом.

Від колишніх працівників Українського Видавництва Івана Тиктора у Львові промовляв ред. Василь Качмар.

На похоронній тризні, майстром церемонії якої був прибулий з Чікаго кревний Покійного, мгр Орест Городиський, кількох приявних ділилися спогадами про Покійного. Ред. І. Кедрин згадував початки своєї приязні з св. п. П. Постолюком від 1920 року, від спільних студій в університеті у Відні, опісля від часу заснування Видавництва „Червона Калина" у Львові, за існування „Українського Видавництва" у Кракові, де Покійний познайомився зі своєю пізнішою дружиною Лідією, — врешті, на американському терені від 1949 року. Коротко споминали про свої зустрічі і приязнь з св. п. П. Постолюком виголосили І. Костюк з Трентону; адв. І. Германюк, як колишній директор УНДому в Ню Йорку, де „Червона Калина" мала свою домівку; мгр Я. Рак, який співпрацював з Покійним при закріплюванні культу борців за Україну в Західній Україні; врешті, М. Островерха і д-р С. Ріпецький — одні з дуже нечисленних вже колишніх Українських Січових Стрільців, що залишилися при живих.

Мгр О. Городиський промовляв від родини Покійного та піддав думку, щоби „Червона Калина" присвятила окреме видання у пам'ять св. п. П. Постолюка, свого справжнього творця і керівника. Деякі присутні зразу складали грошові пожертви на цю ціль. Зворушена до краю, крізь сльози дякувала присутнім дочка Покійного пані Реня Поточняк. Співом „Видиш, Брате мій" закінчено тризну.

На Панахиді велика заля похоронного заведення Литвина і Литвина в Ньюарку була вщерть заповнена. Між приявними був також адміністративний директор УККА мгр І. Базарко, були приявними працівники Видавництва „Свобода" і УНСоюзу, були теж видатні представники українського книгарського, видавничого та кооперативного світів.

В Лондоні відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

ної освіти, дає своїм студентам змогу закінчити й повний курс університетських гуманістичних наук. „Лише всебічно високоосвічене духовенство спроможне забезпечити існування нашої Церкви в діяспорі та спричинитися до її відродження в Україні", — сказав Владика Мстислав.

Другою з черги справою, якій Собор приділив велику увагу, була недалека вже річниця 1000-річчя хрищення України. Собор схвалив рекомендацію Владики Митрополита, щоб підготовлення до відзначення цієї річниці було скоординоване з митрополіями Української Православної Церкви в Канаді і ЗСА. Собор вважає, що найбільш цінним і далекосягаючим у своїх наслідках буде, коли програма відзначення 1000-річчя хрищення України-Руси передбачить видання наукових праць, в яких було б виявлено життєдайну силу цієї незабутньої в історії української нації події, що стала водночас джерелом народження Православної Церкви в Україні. Водночас Собор звернувся із закликом до українських учених, історикїв і трудівників пера до участи у виданні великого ювілейного збірника й окремих наукових праць, присвячених цій річниці.

У соборних резолюціях стверджується деструктивну ролю Московської Патріярхії взагалі, а в лоні всієї Вселенської Православної Церкви зокрема.

Крім того схвалено було вислати соборне привітання Вселенському Патріярхові Димитрію І-му, Блаженнішому Владиці Андрію, Митрополитові Української Греко-Православної Церкви в Канаді та генеральному Секретареві передсоборної комісії Вселенського Православного Собору, Митрополитові Дамаскінові в Женеві. Собор розглянув чимало справ з поточного життя Митрополії та прийняв відповідні постанови й резолюції, що будуть згодом подані у пресі.

Продовжено вписи на Високошкільні Курси

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка, Делеґатура Українського Вільного Університету при співпраці Шкільної Ради при УККА інформують, що вписи на високошкільні курси українознавства продовжені до 20-го жовтня ц.р. з таких ділянок: українська мова і література, історія, археологія, історія культури, журналістика, проблеми українського права.

Курси призначені для студій в УВУ та вишколу або підвищення кваліфікацій учителів шкіл українознавства. Вписуватись можуть абсольвенти середніх шкіл і студенти вищих учбових закладів, як звичайні студенти. Учні вищих кляс середніх шкіл можуть реєструватися на ці курси, як вільні слухачі.

Реєстрацію можна зголошувати телефоном кожного дня в канцелярії НТШ, тел.: (212) 929-7622 або пересилати вписову картку до канцелярії на таку адресу: 302-304 захід 13-та вулиця, Ню Йорк, Н.Й. 10014. Для вписів на курси слід подавати: 1) Ім'я та прізвище (українською мовою і англійською транслітерацією), 2) Адреса і телефон, 3) Освіта, 4) Зацікавлення: в студіях УВУ або в педагогічних.

Перші лекції розпочинаються в п'ятницю, 6-го жовтня 1978 року.

Для вигоди студентів подаються телефони членів управи курсів: д-р Василь Лев (212) 845-3672, д-р Євген Федоренко (201) 887-9048, д-р Ігор Гурин (201) 569-4030.

ДОПОВНЕННЯ ДО ЗБІРКИ

У звідомленні зі збірки Патріярхального Т-ва у Трентоні на фонд Леоніда Плюща (Свобода, 20-го вересня ц.р., ст. 4), помилково пропущено трьох жертводавців, які склали по 5 дол., а саме: Дмитра Мацієканича, Петра Плиса і Ждана Юрчинського.

(юко)

„ПОКЛІН ТОБІ..."

(Закінчення зі стор. 1)

гався бути завжди ще молодий Юрко Лопатинський, колишній учень УАГ та полковник УПА.

У неділю, 24-го вересня, Торжественне Богослуження в намірені українського народу та Панахиду за поляглих в боях за Україну, пропавших без вісти та померлих професорів-катехитів і учнів усіх шкіл, відправляли; оо. митрати Петро Хомин, Мирослав Харина, Іван Головінський, Іван Гаврилюк, Василь Макух і о. крилошанин Богдан Остапович в асисті пароха Союзівки о. Антона Павлюка. Проповідь-екзорту виголосив о. проф. П. Хомин. Співав принагідний хор з допомогою усіх співучих учасників. Церква, притвори та все довкілля, було вщерть заповнене учасниками зустрічі, місцевими парафіянами та додатковими гістьми, що прибули на зустріч в неділю. Многолітствіем українському народові, Блаженнішому Патріярхові Йосифові, живучим оо. катехитам, професорам і учням УАГ всім, хто брав участь у зустрічі школи та могутнім „Боже вислухай благання" — закінчено урочисті церковні відправи.

Опісля у „Веселці" відбулися збори для відзначення 60-річчя відновлення Української державности, якими проводив голова ДК-УАГ о. митрат М. Харина. Палку доповідь виголосив ред. Ярослав Гайвас, колишній учень на філії УАГ і визначний бойовик ОУН, закінчуючи її салютом батьківщині та столиці західної вітки України — Львову. Схваленням резолюцій зі зустрічі, які прочитав ред. Анатоль Курдидик, колишній учень УАГ, та телеграми — привіту Блаженнішому Патріярхові Йосифові, що довго тягнулися інж. С. Тим'як, Ювілейну Зустріч закінчено піснею-молитвою „Боже Великий — Творче Всесвіту" в 12-ій год. дня, у неділю, 24-го вересня ц.р.

Спільними фотознімками, обідом та дозвіллям, ще довго продовжувано неофіційну частину зустрічі, яка залишила по собі цілу гаму гарних та милих в наших зболілих серцях спогадів про наші школи, наш рідний „Лєополіс, Украіне семпер фіделіс", про нашу, нам усім найдорожчу в світі батьківщину — важким ярмом розтерзану та непокірну Україну. Роз'їздившись, ми леліяли надію, що колись, за дозволом Всевишнього, ми таки повернемося на наші рідні землі.

НА ГОСПОДАРСЬКИХ...

(Закінчення зі стор. 2)

причинилася до постійности інфляції.

Президент Картер, займаючися проблемами рецесії, енергії, затруднення тощо, мало присвячував уваги інфляції і навіть кількамісяців тому, під тиском лібералів, усунув Артура Бернса з його відповідального становища і завзятого оборонця справи стабілізації доляра, а на його місце предсідника Федеральної Ради Резерв назначив В. Міллера. Через три місяці після усунення Бернса, доляр знову став тратити вартість й інфляція збільшилася біля 7,5 відсотка річно. Президент Картер приготовляє якісь протинфляційні напрямні, але якогось вирішальної акції годі сподіватись.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що у четвер 31-го серпня 1978 р. о год. 6:45 веч. відійшла у Вічність на 21-му році життя

бл. п.

ЕЛЕОНОРА ІЛЬНИЦЬКА

Покійна згинула в автомобілевому випадку в Канаді, в місті Віндзорі, їдучи на показ українських танців, у яких мала брати участь як член Танцювального Ансамблю „Гомін України" з Детройту.

Покійна народилась 15-го січня 1957 р. у Детройті, а останньо жила у місті Madison Hts, Mich.

ПАНАХИДИ були відслужені, 3 і 4-го вересня 1978 р. у похоронному заведенні Богая у Гемтремку.

ПОХОРОН відбувся, 5-го вересня 1978 р. о год. 9-ій ранку з церкви Непорочного Зачаття у Гемтремку на цвинтар Mt. Olivet.

Рівночасно повідомляємо Родину і Знайомих, що

У 40-ий день після смерти, 10-го жовтня 1978 р. о год. 9-ій ранку буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

за упокій

бл. п. ЕЛЕОНОРИ

та 15-го жовтня, в НЕДІЛЮ, 1978 по по останній Службі Божій буде відправлена

П А Н А Х И Д А

у церкві СВ. ЙОСАФАТА у м. Воррен, Міш.

Невимовним жалем і горем прибиті:
Батько — МИКОЛА
Мати — РОЗАЛІЯ
Сестра — ЕМА
та близька і дальша родина в Америці і в Україні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 2-го жовтня 1978 р. упокоїлась в Бозі, на 97 р. життя наша найдорожча Мама, Сестра і Бабця

бл. п.

ЙОАННА ВІЛЬГЕЛЬМІНА з ДЕНІЩУКІВ ФЕДІВ

ПАРАСТАС у вівторок, 3-го жовтня 1978 р. о год. 7:30 веч. в похоронному завед. Marrocco Memorial Chapel 326 Parker Ave., Clifton, N. J.

ПОХОРОН — середа, 4-го жовтня 1978 р. о год. 9-ій рано з церкви св. Миколая у Пассейку, а відтак на вічний спочинок на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
сини — ІВАН
ЕВСТАХІЙ з дружиною ЯНІНОЮ
донька — ІВАННА ЛУДЗАК
ОСИПА ГРЕНЬКІВ з мужем МАРІЯНОМ
сестра — СТЕФАНІЯ ГРУБСЬКА у Польщі
синова — ЛЮБОВ ФЕДІВ
внучки — ХРИСТИНА БЛАЖЕНКО
БОГДАННА ТИТЛА з мужем ЕВГЕНОМ
ЛЕСЯ ПІНКОК з мужем ДЖІМОМ
та близька і дальша Родина в Америці, Канаді, Україні і Польщі.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого і Незабутнього Кузена

бл. п.

ТЕОДОРА ХАЯ

на виховні цілі молоді при Спортовій Школі Чорноморської Січі $35.00 складають:

АНЯ і ЕВГЕН ЧИЖОВИЧІ з синами
ВОЛОДИМИР ЧИЖОВИЧ, ст.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що волею Всевишнього відійшла від нас у Вічність, 27-го вересня 1978 р. в Лос Анджелес, Каліф. наша найдорожча Дружина, Мати, Бабуня і Тета

бл. п.

ДАРІЯ Де РОҐАЛЯ з ЛЕВИЦЬКИХ ХРОНОВЯТ

ПОХОРОННІ обряди відбудуться в суботу, 7-го жовтня 1978 р. о год. 1-ій по полудні в українській католицькій церкві Різдва Прес. Богородиці 80 Levington Ave., New Brunswick, N. J., а опісля на православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В безмежному горю:
МИХАЙЛО — муж
МИРОСЛАВ — син з дружиною ПЕТРОЮ
МИХАЙЛО — внук
СОФІЯ ДИДИНСЬКА-КУДРИК сестрінка з мужем ОЛЕГОМ
МИРОСЛАВ СТРИЙСЬКИЙ — братанок з дружиною
та родини: ДРОГОМИРЕЦЬКИХ, ЛЕВИЦЬКИХ, ПОПЕЛІВ, ГАЛЯРЕВИЧІВ, ГІРНЯКІВ і СТРИЙСЬКИХ.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 30 вересня 1978 р. о 7-ій год. ранку, після довгої і тяжкої хвороби, прийнявши Найсвятіші Тайни відійшов у Вічність наш найдорожчий, незабутній Чоловік, Дідусь, і Прадідусь

бл. п.

ОМЕЛЯН БОРИСОВИЧ ЖУК

Інженер-агроном народжений 1898 р. на Великій Україні

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
внучка — МАРІЯ
внук — КОСТА
правнучка — ОЛЬГА МАРУЛЕТІС

ЦІНОЮ ОРДЕНА

(Закінчення зі стор. 2)

ків до узвичаєної пропаганди брехні. Герой повернувся в рідні місця. Поклавши руку на гриву коня, він дивиться, як в далені хлібороби сивими воликами орють землю. Ідилія миру і спокою. Який принесли мир поневоленим народам перелицьовані Голоти, всебічно відбив у своїй тритомовій монументальній праці „Архіпелаг ГУЛаг" Олександер Солженіцин. Тільки хлібороби з сивими воликами уточнюють час, коли відбувалися події, зображувані у розглянутому творі. Це 1918-1919 роки, коли на українській землі ще не гуркотіли трактори і сивих волів Москва не перемолола на „котлети", а селян не видушили ще голодом і не вивезли товарними ешелонами в Сибірські пустелі.

Який же баланс, які здобутки з перемоги Козака Голоти в червоному галіфе і будьонівці з п'ятикутною зіркою? Буде над чим працювати майбутнім дослідникам-історикам, народнім, поетам і письменникам. Здобутки дуже великі, важкі. А саме:

Ці яничари в московських мундирах допомогли військовій інвазії окупанта повалити молоду відроджену державу — Українську Народну Республіку.

— Позбавили багатомільйонову націю права на свою державну мову.

— Загнали мільйони українського селянства в новітнє ярмо колгоспної кріпаччини.

— Укрили Україну безперервними масакрами „Голокостів" — штучним голодом, Вінницькими могилами, мордуваннями в сталінсько-єжовських застінках.

— Заслання і знищення мільйонів української інтелігенції, селянства, робітництва і духівництва на Біломорканалах, Соловках, Норильську і Колимі.

—Здушення української національної культури розмахом тотальної русифікації.

— Позбавлення прав українського народу на багатства своїх надр.

— Позбавлення прав українського народу на вільний взаємозв'язок із світом.

— Моральне катування творчої інтелігенції — вільнодумців у фабриках — психушках: Мороз, Караванський, Чорновіл, Шумук, Лук'яненко, Чупринка, Руденко, Тихий і ім'я їм легіон.

Багато, мабуть, можна б ще покласти на терези здобутків і втрат, які дістала Україна з кривавих рук окупанта.

Та поза всім несамохіть напрошується ще одне питання. Хто вдихнув авторові твору „Дума про козака Голоту" ідею зодягнути українського юнака в московську одежу, всунути в руки московську зброю і погнати в криваву масакру боротися за московську ідею? Подібну думку відомому кінорежисерові Олександрові Довженкові надихав Сталін у кінофільмі „Щорс". А Дерегусові хто? Сталіна вже не було (1960 рік). Наступник його — Нікіта Сергєєвіч Хрущов — тріюмфально демонстрував московського черевика з трибуни світової дипломатії. Над всім Совєтським Союзом повівав легенький вітрець відлиги. Тож, здається, не було ніяких підстав зневагою національних святощів забезпечувати своє буття.

Та одне, мабуть, певне, що „Козак Голота" став одним із найперших творів, що удостоїв вдекорування грудей мистця орденом найбільшого в історії народовбивця — Леніна.

Таким шедевром розкривається перша сторінка альбому великого формату, виданого в Києві 1963 року.

Ріґен підтверджує можливість його кандидатури в 1980 році

Чікаго. — Промовляючи тут минулої п'ятниці, 22-го вересня, на полуденку, що його зорганізувала Комітет Республіканської партії стейту Ілліной, колишній каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен заявив, що в 1980-му році правдоподібно буде кандидатом на пост президента ЗСА.

Як відомо, в 1976 році консерватист Ріґен був поважним суперником президента Джералда Форда, але на Крайовій номінаційній конвенції Республіканської партії переможцем вийшов Форд, який відтак програв загальні вибори проти демократичного кандидата Джіммі Картера.

Минулої п'ятниці Ріґен сказав, що остаточно вирішить справу своєї кандидатури у 1979 році, додаючи, що між ним і Джералдом Фордом, який теж може кандидувати в 1980-му році, немає „поважних непорозумінь". Ріґен рівнож твердив, що в наступних загальних виборах переможуть республіканці, які підтримують пропозиції відносно драстичних зменшень податків.

Вшанували дисидентів...

(Закінчення зі стор. 1)

двійний стандарт у політиці. Короткі промови виголосили ще: проф. В. Турчин, який представляв проф. Юрія Орлова, Мартін Джей Ворд, сен. Д. Мойнігені ген. П. Григоренко, представлений публіці державним секретарем стейту Н.Й., а тепер кандидатом на віцегубернатора Маріо Квомо. Майстром церемонії був Бен Джей Ваттенберґ, голова Коаліції для демократичної більшости.

Ген. Григоренко, який виступав на імпрезі як член Московської і Української Груп слідкування за виконанням Гельсінкських угод, висловив від імені усіх своїх друзів-дисидентів здивування чому Захід погодився на статус кво в Европі підписуючи Гельсінкські угоди.

„Чому Захід погодився на це не відомо, — заявив ген. Григоренко, — але в будучому люди будуть дивуватися таким поступуванням Заходу, який дозволив агресивній силі держати свої військові частини в центрі західнього світу, які чекають нагоди, щоб вдарити по Заходові. Якщо взяти під увагу, що Совєтський Союз „платить" за це пустими обіцянками, то ці речі направду тяжко зрозуміти", — сказав великий авдиторії П. Григоренко.

Промову ген. П. Григоренка перекладав Роман Купчинський. З нагоди цієї урочистості, Коаліція для демократичної більшости видала програму з фотографіями Юрія Орлова, Миколи Руденка, Роберта Назаряна, Єлени Боннер-Сахаров, Анатолія Щаранського, Олександра Ґінсбурга, Петра Григоренка і Вікктораса Петкуса та списком Груп слідкування.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Бл.п. д-р М. Орловський — пам'яті друга

Жовква, тепер назване Нестерово, це мале містечко у віддалі приблизно 40 миль на північний захід від Львова — Галичина. Місто пишається на узгір'ях Львівщини зі знаною горою Гарай звідкіля є чудовий вид на довколишні села і околиці. Маса зелені, дерев, парків, церков, історичних і архітектуральних пам'ятників, будинків — надають цьому містечкові природної краси і історично-культурної ваги і значення. Притаманними цінностями і рисами Жовкви, його питомий український характер в аспекті духового і матеріяльного вкладу його мешканців і околиць. Хоч би згадати чудову церкву оо. Василіян у візантійському стилі, що її розмалював всередині мистець бл. п. Буцманюк Повітовий Союз Кооператив, повітову Просвіту, молочарню і багато інших українських інституцій церковно-освітнього і культурно-господарського характеру. Треба згадати також костел о.Домініканів, костел з історичною брамою-віядуком при вул. Глинській та історичний замок гетьмана Жовківського, перебудований і пристосований до ужитку природничо-математичної гімназії ім. Жовківського. Назва гімназія була польською всупереч старань і протестів з боку українців, бо в багатьох клясах була така подавляюча більшість українських учеників.

Бл. п. Мирослав, як його популярно звали „Мірко", родився в Жовкві на вул. Глинській близько українського гуртожитку-бурси і тут проводив свої літа дитинства і гімназійного віку. Знаю Мирослава ще з дитинства, бо нас ділила тільки одна кляса в гімназії, все усміхненого, надзвичайно погідної і товариської вдачі, передовсім віднаючого ученика — а це при обставинах шикан польської нагінки на українців було дуже важко і осягнути — та визначного послідовного спортовця-юнака. Він заховав ці прикмети, удосконалюючи їх до кінця свого трудолюбивого життя. В загальному українські ученики гімназії, а також учениці, жіночої семінарії в Жовкві були дуже добре зорганізовані в своїх релігійно-освітних, культурних, вокально-оркестрових і спортових гуртках, яких нам завидували поляки і старалися нас розбити. Всупереч заборонам і погрозам влади ми плекали у нашій гімназії і тайний „Пласт" і сітку ОУН. Бл. п. Мирослав був активним членом багатьох гуртків, а зокрема визначався успіхами в науці та декляматорськими і спортовими здібностями. Незабутніми є його успішні виступи на концертах в Жовкві, а також у Львові в ролі декляматора поеми „Довбуш" та його перші місця в лещатарських конкуренціях в Жовкві, Львові, а пізніше в Тиролі — Австрія та ЗСА. По матурі наші дороги розійшлися. Людина кожна йде своїм шляхом назустріч своїй, часом, дуже химерній долі.

Ми зустрілися знову вже після Другої світової війни в місцевості Кіцбюгель, знаній лещатарської місцевості в Австрії, а потім в Клівленді, ЗСА. Бл. п. Мірко був дуже послідовною людиною з великою додою сильної волі. Коли його не прийнято на медичні студії у Львові з причин польської нагінки на українських студентів, він не злавався, а подавався щорічно і вміжчасі не тратячи часу студіював право. Коли його вкінці прийнято на медицину у Львові він закінчив із успіхом два роки правничих студій у Львівському університеті. Мала тільки горстка з наших товаришів Жовківської гімназії залишилась в живих. Багатьох переважно поляків і жидів згинули на полях бою воєнного лихоліття, постріляно в Катині і Козельску в льохах НКВД і гестапо, багатьох наших українців товаришів заплатили життя в рядах УПА, тюрмах московської комуни, гестапа, а інші караються досьогодні на засланнях далекого Сибіру і тюрмах.

Я є певний, що всі вони — померлі і живучі пригадували би і пригадують собі бл. п. Мирослава. Мірко був людиною з високими прикметами духа і тіла. Хоча змучений і вичерпаний затяжною і невиліковною недугою він не піддавався депресії і родинно, професійно і товарисько був активним до останнього дня свого життя. В часі моїх відвідин його в його домі 3 тижні перед смертю, ми оба здавали собі справу, що більше не побачимося і що це вже наша остання зустріч. Під час нашої розмови був момент, що мені тяжко було опанувати своє зворушення, однак бл. п. Мірко незамітно спрямував нашу розмову на інші рейки, вратувавши ситуацію. Бл. п. Мирослав сприйняв своє недугу і терпіння як Божу Волю і зносив цей хрест без жалю, нарікань, не турбуючи своєї подруги Тамари, своїх двох донь і зятя.

Бл. п. Мирослав буде для нас прикладом до наслідування, як жити — повним продуктивним життям, а також, як вмирати — гідно, достойно підкорившись Божій Волі.

Д-р Володимир Боднар

Продовжується процес над совєтськими шпигунами

Нюарк, Н.Дж. — Процес над двома совєтськими шпигунами, колишніми працівниками в секретаріяті Організації Об'єднаних Націй, Вальдіком Енґером і Рудольфом Чернаєвим, який розпочався в п'ятницю, 28-го вересня ц.р. триває.

Прокуратор Роберт Джей Дел Туфо у своєму звернанні до лави присяжних відмічував, що обидва підсудні, прикриваючись працею в міжнародній установі, намагалися розвинути на території ЗСА широку шпигунську діяльність і зібрати якнайбільше інформацій про оборону З'єднаних Стейтів Америки. Дел Туфо перший раз поінформував в деталях, як дійшло до зв'язку совєтських шпигунів з ляйтенантом американської військової фльоти Артуром Ліндберґом, який є тепер головним свідком прокуратури і його свідчення лава присяжних мала нагоду слухати в суботу, 30-го вересня на передобідній сесії суду.

А. Ліндберґ, за порадою службовиків Еф-Бі-Ай, купивши білет на подорож совєтським кораблем на Бермуди, написав коротку записку до „совєтського амбасадора", яку йому вдалося передати через совєтського старшину на кораблі. Так почався зв'язок Ліндберґа з совєтськими шпигунами. До нього потелефонували, сказали чого хочуть, вказали на місця у яких він повинен залишати для них матеріяли. Коли наспіли перших 5000 долярів „винагороди за працю", органи Еф-Бі-Ай знали, що совєтська сторона поважно потрактувала пропозицію Ліндберґа і тоді службовці цієї установи увели нагляд за підозрілими особами в названих совєтськими шпигунами місцях.

Совєти в першу чергу цікавилися плянами оборони ЗСА, розміщенням ракетної сітки, підводними човнами Трайдент, зброєю для поборення підводних човнів і бомбовиками Ф-14. Деякі з цих матеріялів доставив Енґерові і Чернаєву ляйтенант Ліндберґ на пропозицію Еф-Бі-Ай, але вони не були правдивими.

Вступні промови прокуратора ЗСА і оборонців до лави присяжних були виголошені в приявності федерального судді Фредерика Б. Лейсі. Велика частина обвинувачення була перекладена на російську мову, помимо того, що обидва підсудні володіють відносно добре англійською мовою.

Оборонець підсудних виголосив тільки коротке звернення до лави присяжних, вказуючи на обставини, які на його думку були аранжеровані службовиками Еф-Бі-Ай і у які „прападково попали" працівники секретаріяту ОН.

До часу процесу Енґер і Чернаєв перебували на волі під опікою амбасадора СССР до ЗСА Анатолія Добриніна. За перебігом процесу слідять представники совєтської амбасади, які є присутніми на залі від самого початку.

Д-Р ФЕДИНСЬКИЙ ВЗЯВ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНИХ КОНҐРЕСАХ

Блумінґтон, Інд. — Д-р Юрій Фединський, жертва дуже важкого нещасливого випадку на Фльориді в листопаді минулого року, виздоровів настільки, що міг взяти активну участь у двох міжнародних правничих конференціях в Европі в серпні ц. р. Як член американської делеґації він виголосив реферат про завіщання в американському міжстейтовому праві на другій американсько-юґославській правничій конференції в Београді в третьому тижні серпня.

При кінці серпня д-р Фединський виголосив доповідь про американську правничу документацію на 10-му міжнародному конгресі порівняльного права в Будапешті. Цей конгрес відбувається тільки раз на чотири роки, і на ньому збирається кількасот визначних науковців з цілого світу. Останній такий конгрес відбувся в 1974 році в Теграні, Іран, а черговий, в 1982 році, відбудеться у Каракасі, Венесуеля.

Проф. Фединський був єдиним українцем на конференції в Београді. Друкований виказ учасників конгресу в Будапешті подав 19 прізвищ із СССР, втому 17 з Москви, одного з Ташкенту і одного з Києва. Учасник з Києва був присутній в Будапешті, але д-рові Фединському не вдалося із ним зустрінутися.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ З ДИВІЗІЙНИМИ МОТИВАМИ

Детройт (О. Л-ний). — Станиця Братства кол. вояків Першої Української Дивізії УНА в Детройті видала різдвяні картки із дивізійними мотивами у мистецькому виконанні артиста-маляра Едварда Козака.

Дохід із розпродажу цих карток призначений (у 50 відсотках) на видачу Історії Української Дивізії. Головна управа Братства кол. вояків Першої УД УНА, як теж Крайова управа Братства в ЗСА одобрили цей кольпортаж та заохочують усі станиці Братства, все членство та громадянство набувати їх.

Ці картки можна набути в українських крамницях, поодиноких станицях Братства, або замовляти на адресу голови станиці Дивізійників у Детройті: Myroslaw Treshnewsky, 4672 Toepfer, Warden, Mich., tel.: (313) 756-0225.

